

ИШОНЧ

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

2001 йил 2 феврал, жума №19 (1033)

СЕШАНБА, ЧОРШАНБА, ЖУМА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

Ўзбекистон мустақиллигининг 10 йиллигига

ТОШКЕНТ ЧИРОЙИ

Мустақиллик йилларида мамлакатимиз улкан қурилиш майдонига айланди. Республикаимизнинг ҳар бир гўшасида кунда бир янгилик. Шарқ меъморчилиги аъёнлари асосида қад ростлаётган замонавий бинолар шаҳримиз кўркакга кўрк қўшмоқда. Утган йиллар мобайнида азим пойтахтимиз таниб бўлмас даражада ўзгарди. Унинг кўрку жамоли хорижликларни ҳам лол айламоқда. Мустақиллигимизнинг ўн йиллиги муносабати билан бунёдкорлик ишлари янада жонланиб кетди. Фикримизнинг далили сифатида Шайхонтоҳур туманидаги Ибн Сино, Жарарик, Белтепа мавзеларида олиб борилган хайрли ишларни олайлик.

Туман ҳокимлиги ташаббуси билан бошланган уч мавзе аҳолисини бирлаштирувчи гузар қурилиши асосан яқунланди. Айни пайтда сўнги пардозлаш ишлари олиб борилмоқда. Мармар кошинлар билан безатилган икки қаватли мухташам қосона фойдаланишга топширилган, аҳолининг маданий-маиший эҳтиёжлари қондирилади. Эътиборлиси шуки, аҳоли талаби инобатга олинган гузар биносининг иккинчи қавати тўю маросимлар ўтказиш учун мослаб қурилади. Унинг пастки қаватида эса маҳалла хотин-қизлар кенгаши фаолият кўрсатади. Шунингдек, сартарошхона, суратхона, пойабзал таъмирлаш каби қатор устaxonлар иш бошлади.

Хозирда гузар атрофидаги майдонни кўкаламзорлаштириш, ажойиб истироҳат боғи ташкил этиш саъй-ҳаракатлари олиб борилмоқда. Бу ерда мева-ли дарахтлар сероб бўлади. Хайрли тадбирларни амалга оширишда 704-қурилиш-монтаж поезди қурувчилари алоҳида жонбозлик кўрсатмоқдалар. Мақсад гўзал масканни Наврўз шодиёналари кунинда фойдаланишга топширишдир.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги билан ҳамкорликда яна бир хайрли ишга қўл урилади. Аҳолининг транспорт хизматига бўлган эҳтиёжини қондириш мақсадида Янги ТошМИ йўналишидаги трамвай қатновини Ибн Сино мавзеи билан боғлаш мақсадида яна икки километра узайтирилмоқда.

Тошкентимиз кун сайин чирой очаётгани, биз яшаётган мавзедаги кенг бунёдкорлик ишлари мустақиллик шарофатида, - дейди Белтепа маҳалла фуқаролар йиғини раиси Жаҳонгир ота Мақсумов. — Ниҳоят транспорт муаммоси ҳам ҳал этилди. Автошохбекат об-ҳаво шароитлари ҳисобга олинган қурилган. Ибн Сино бозоридида савдо дўконлари эса замонавий услубда, санитария талаблари асосида зарур маҳсулотларнинг барча тури билан савдо қилишга мослаб бунёд этилмоқда.

Нуронийларнинг таъкидлашларича, мавзе аҳолиси кўклам келиши билан катта ҳашар уюштириб, ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш тадбирларида фаол иштирок этадилар.

М.ЎРМОНБЕКОВА, «Ишонч» мухбири.

19-ГЭС Зангиота, Чиноз, Янгийўл туманларини электр энергияси билан таъминлайди. У ерда 140 га яқин киши меҳнат қиляпти. Шу киши даврида электр энергиясига бўлган эҳтиёж янада ортган. Буни яхши англаган инок жамоа аъзолари имкониятлардан унумли фойдаланмоқдалар.

Суратда: мазкур ГЭС бошлиғи Н.Сиддиқназаров ва навбатчи Т.Бобоев иш жараёнини назорат қилишмоқда.

ОВУЛДА ТИКУВ ЦЕХИ

Томди туманининг «Бирлик» ширкат хўжалиги маркази - Утемурот овулида маҳаллий хом ашёдан киши кийим-кечаклар тайёрлайдиган цех ишга тушди.

Бу ерда қоракўл тегирил қайта ишланган, пўстин, телпак, қўлқоп каби иссиқ кийимлар тикилмоқда. Цехда тайёрланган дастлабки маҳсулотлар хўжалиқнинг чўпон-чўлиқларига бўлган талабга мослаб тайёрланади.

Цех ўз маҳсулоти билан хўжалик аҳолисини тўлиқ таъминлаш ва уларни туманининг бошқа хўжалиқларига ҳам етказиб бериш қувватига эга.

Ҳаётимиз гуллари — хотин-қизларимизни ҳар қанча эъзозласак оз. Улар билан олам мунавар. Хўжалиқлар, қорхона, ташкилот ва муассасаларда сидқидилдан меҳнат қилган аёлларимиз фазилати, тажриба-ташаббуслари ҳақида жуда кўп гапириш мумкин. Бироқ, уларни ўйлантираётган масала-муаммоларни ҳар доим ҳам илгайвермаймиз. Хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш, мушқуллари осон этишда «Винрок Интернэшнл» дастурининг ҳам ўзига хос ўрни бор.

Сирдарё аҳолисининг 130 миң нафардан ортигини аёллар ташкил этади. Уларнинг ҳар бири ўзга бир олам. Бироқ таъкидланганидек, уларнинг сирли-оламига йўл топишга ҳар доим ҳам муваффақ бўлишмас экан. Винрок Интернэшнл «Хотин-қизларнинг интеграциялашган ҳуқуқий савдонлиги» лойиҳаси асосида ўтказилган тренинглари бундан яна бир бор исботлади. Йиғилган

МУОМАЛА-САНЪАТ

маълумотлар, ҳаётий мисолларга назар ташдиққанмиз беҳитиб оналаримиз, опа-сингилларимиз шунча сабр-тоқати, меҳру муҳаббатини, матонатни қаердан олишган экан, дея ўйга толашимиз.

— Утган йилнинг олти ойи ичيدا 250 нафардан ортиқ аёл иштирокида 13 тренинг ўтказдик, - дейди Сирдарё вилояти

Тренинг

касаба уюшмалари Кенгашининг бўлим мудири Муҳаббат Курбонова. — Машгулотларда иштирок этган аёллар сони ва уларнинг қизиқиши тобора ортиб борди.

Сайхунобод тумани, Бахт шаҳри, вилоят «Пахтасаноатсотиш» хис-

садорлик жамияти, қурилиш ва савдо соҳасида фаолият юритаётган хотин-қизлар тренинглари фаол иштирокчиларига айландилар. Мулоқотларимизда оила муҳити, муомала санъати, мустақил ҳаётга ўзини тайёрлаш хусусида атрофича гап борди.

Йирик қорхоналардан бирида эса низолабни

бартафати эши йўллари ҳақида фикр алмашилди. Гуруҳларга бўлинган аёллар муносабатлар таранглашганда уни юмшатиш йўллари кунт билан ўрганилар. Киши руҳияти ўта нозик. Баъзида бир оғиз сўз билан кўнгли овлаш, ёки аксинча кўнгли қолдириш мумкин. Мақсадга эришишда ҳаётдан олинган мисоллар, кўпни кўрган кишиларнинг ҳикоялари жуда ақотди.

Оилада онанинг роли катта. У оқила, ширинсўз бўлса ҳаётни, рўбару бўлаётган муаммоларни яхши англайди, оилада соғлом муҳитни сақлай олади. Бундан уларга тренинглари катта ёрдам берапти.

Н.ШАМСИЕВ, «Ишонч» мухбири.

«Ишонч»га жавоб берадилар

ВАЗИФАЛАРИДАН ЧЕТЛАШТИРИЛДИ

Газетамизнинг шу йил 23 январь сонидида «Каровсиз ўсмир фожеси» сарлавҳа остида мақола босилган бўлиб, унда Хива туманидаги касб-хунар коллежи талабаси Александр Хўжаев ўз бобосининг қотилига айлангани ва шу ўринда у таълим олаётган билим юрти жамоаси, маҳалла-қўйнинг юриши-туришидан бохабар бўлганда, балки жиноят содир этилмаганлиги хусусида фикр-мулоҳазалар баён қилинган эди.

Хива туман кишлоқ хўжалик касб-хунар коллежи директори М.Сапаев имзоаси билан таҳририятимизга келган жавоб хатидида таъкидлаштиришча, А.Хўжаев оилавий муҳитнинг носогломлиги сабабли яшаш жойини ўзгартириб турган. Оқибатда назоратсиз қолган ўсмир киши ки таътил пайтида қотилликка қўл уради.

Ушбу фавқулодда ҳолат ўқув юрти жамоаси ва талабалар ўртасида кенг, атрофича муҳокамага сабаб бўлди. Ўз ўқувчиси устидан етарли назорат ўрнатмаганлиги учун гуруҳ раҳбари Р.Ибрагимов, ишлаб чиқариш таълими устаси Р.Бекжонлар ишдан четлатилди. Юқоридики каби ҳодиса қайта такрорланмаслиги мақсадида тегишли чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Жумладан, коллежда тарбияси оғир ўсмирлар устидан назоратни янада яхшилаш учун «Вояга етмаганлар билан ишлаш комиссияси» тuzилди ва унинг иш режаси буйруқ билан тасдиқланди. Шундай ўқувчилардан 12 нафарининг ҳар бири масъул ходимлар оталиғига олинди.

Шунингдек, кам таъминланган оилалар фарзандларидан 30 нафари моддий ва маънавий рағбатлантирилмоқда. Билим юртида ўқувчиларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказишлари учун 24 тўғрақ ишлаб турибди. Қарий 200 нафар ўсмир уларга ёшо. Спорт тўғрақларида эса 140 нафар ўқувчи жалб этилган. Талабалар ўртасида турли илк кўрик-танловлар, учрашувлар, давра суҳбатлари, китобхонлар анжуманлари сингари тадбирлар муносиб ўтказилмоқда.

Чори ТҲХТАЕВ, ЎзА мухбири.

Ватанимизнинг ҳар қарич тупроғи буюк ўтмишдан ҳикоя қилади. Дунёда бизчилик тарихий ва маданий ёдгорликларга бой халқ бўлмас керак. Хусусан, Сурхон воҳасидан топишган ноёб археологик ёдгорликлар - Санкт-Петербургдаги Эрмитаж музейида сақланаётган палеолит даврига оид неандерталь

одамнинг бош суяги, Далварзинтепа, Холчаён, Қоратепа, Фаёзтепа ва Жарқўтондан топилган қадимий тангалар, олтин безаклар, хунар-мандалчилик ва қулполчилик буюмлари. Бундан хайкаллари, шахарсозлик ва давлатчиликка оид хайратлиқ муз топилмалар тўғрисида том-том китоблар битилган ва битилмоқда.

Юртбошимиз сурхондарёлик сайловчилар билан учрашувда бу заминнинг кўхна тарихи, бетакрор маданияти, нодир топилмалари, қадимий осори атиқалари бутун дунёга машҳурлигини қайд этган эди. «Бу тупроқдаги ҳар бир тош, ҳар бир гишнинг ўз тарихи бор», деб алоҳида таъкидлаган эди. Далварзинтепа милоддан олдинги Кушонлар давлатининг пойтахти, қадимда Тармита деб номланган кўхна Термиз эса Зардуштийлар давлатининг бош шаҳри бўлган, унинг номи «Авесто»да ҳам тилга олиб ўтилган.

Сурхон заминидида илк тош даврининг ўрта босқичидан то XIX асргача бўлган ёдгорликлардан 400 таси рўйхатга олинган, давлат томонидан муҳофаза қилинмоқда. Уларнинг айримларини ўрганган, ҳолос. Шунинг учун ҳам бу ёдгорликларга қизиқиб катта. Кўп йиллардан бўён хорижлик археолог олимлар ҳам бу заминда тадқиқот олиб боришяпти.

ТАРИХ ОЁҚОСТИ БЎЛДИМИ?

риш мақсадида сармоя ажратишни режалаштирган. Бироқ олдиндан оққан сувнинг қадри йўқ, деб бежиз айтишмас экан. Кимлардир дунёнинг нариги бурчагидан келиб, Сурхон заминининг ҳар қарич тупроғини кўзига тўтиёдек сурадган бир пайтда, тарихий масканларни муҳофаза қилувчи идоралар, ташкилотларнинг бефарқлиги сабаб, жойларда археологик ёдгорликларнинг айримлари билиб-билмай бузиб ташланмоқда. Баъзи археологик жихатдан ноёб ҳисобланадиган тепалиқлар тегилиб, ўзлик экинзор-

лари остида қоляпти. Ачинарлиси, жойлардаги маҳаллий ҳокимият органлари, хўжалик раҳбарларининг ўзлари бу ишларга эътиборсиз қолмоқда. Кушонлар подшолиғига асос солган Гуйшуан қабиласи бошлиғи Герай саройи жойлашган Денон туманидаги машҳур Холчаён тепалигининг (Қорабоғтепа ва Хонақоттепалар ҳам) бугунги аҳолида гоёта ачинарли. Ўз вақтида Ўзбекистон ФА Археология институтини томонидан тепалиқларга зарар етказмаслик ҳақида огоҳлантирилган бўлса-да, туман ҳокимлиги бунга заррача

созлигидан дарак берувчи Олтинсой туманидаги Миршоди кишлогининг 20 гектарлик худудини эгаллаган Қизилтепа ёдгорлиги экин майдонига айланганларини ҳам ҳеч кимни ташвишга солмади. Бандихон туманидаги Ойбек номи ширкат хўжалиги худудидида Бандихон тепа, Фозимуллохон тепа каби 5 та тепалик, қадимги Бақтрия давлатининг сув иншоотлари қолдиқлари, Жарқўтон туманидаги «Оққўрғон» хўжалиги худудидида қадимий шаҳар ўрни текисланиб, уй-жойлар ва мактаб, четроғидан эса чорвачилик

кишлоғидида илк ўрта асрлар маданиятидан сўзловчи 20 гектарлик майдонни эгаллаган Хошир тепа деган (баъзан Катта тепа деб ҳам аташади) жой бор. Шу тепалиқнинг бир қисмида гишт заводи қурилган. Бошқа жойларни хўжалиқнинг машина-трактор гаражи эгаллаган, одамларга томорқа қилиб бўлиб берилган. Ваҳо-ланки, шу тепалиқдан илк бор муқаддас Куръонни қарим оятлари битилган ноёб сопол буюмлар, эфталитлар томонидан зарб этилган тангалар топилган эди.

2500 йиллик юбилейига қизгин тайёргарлик қишлоғидида илк ўрта асрлар маданиятидан сўзловчи 20 гектарлик майдонни эгаллаган Хошир тепа деган (баъзан Катта тепа деб ҳам аташади) жой бор. Шу тепалиқнинг бир қисмида гишт заводи қурилган. Бошқа жойларни хўжалиқнинг машина-трактор гаражи эгаллаган, одамларга томорқа қилиб бўлиб берилган. Ваҳо-ланки, шу тепалиқдан илк бор муқаддас Куръонни қарим оятлари битилган ноёб сопол буюмлар, эфталитлар томонидан зарб этилган тангалар топилган эди. 2500 йиллик юбилейига қизгин тайёргарлик

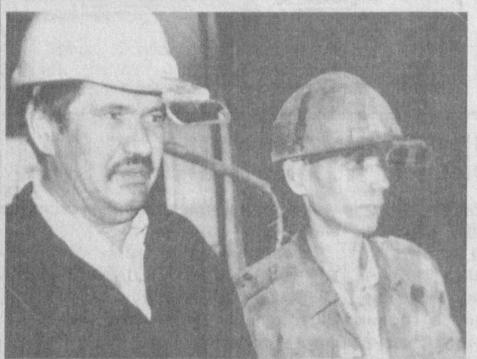
кўз олдимда яна жонланади. Эрта баҳор эди. Шўрчи туманидаги Шўртепага одамлар қўйқўзиларини ёйиб юборган. Биз, болалар қий-чув қилиб, товонларимизни қитиқлаётган майсалар устида чиллак ўйнардик. Тепалиқнинг офтобруй томонида ёнбошлаб ётган раҳматлик Қобил бобо дабудурустан белбоғига осилган пичогини қинидан сугурди-да, ўтирган жойига санчиб, уйи томон югурди қолди. Бир зумда бел, кетмон кўтариб қайтди, пичоқ қадалган ерни қовлай бошлади. Олдин оғзининг айлана-

Юртимизнинг фидокор кишилари

Ташқарида қор бўралаб ёғмоқда. Изгири кўз очирмайди. Бирок Бекобод шамолига бу ердагилар кўникиб кетишган. Иродали, ўз қорхонасига меҳр кўйган ишчилар билан фикрлашсангиз, алоҳида бир гуруҳ, иштиёқ ила фикр юритишаётганлигини сезасиз.

ни, ўз қорхонаси, қадрдон жамоаси билан фахрланиш ҳис-туйғусини ёш металл эритувчилар қалбида шакллантиришда

ТУНГИ СМЕНА

уларнинг ҳаётий тажрибалари асқотмоқда. Света Шарипова цехнинг энг пешқадом токарларидан бири. Махсус кийим-бошдаги, чаққон ҳаракатлари билан жараённинг бекаму кўст бўлишига муносиб ҳисса қўшаётган бу фидокор меҳнат унмдорлигини ошириш, иш шароитини яхшилашга қаратилган қатор тақлифлари илгари сурди. Этиборлиси шуки, цех ёшлари меҳнат интизомининг бузилишига қарши муросасиз курашадилар. Шунинг учун ҳам бу ерда кўзланган мақсадга эришилмоқда.

Ўзбекистон металлургия комбинатининг 39 та цехи бор. Инок, байналмилал бу йирик жамоада кўп минг киши меҳнат қилади. Аммо прокат цехи ҳақида алоҳида хурмат билан гапирилади. — Мазкур цехда фидокор кишилар фаолият юритишади, - дейди чилангар Шавкат Жўраев. - Ҳар бир ишчи масъулиятни чуқур ҳис этади, пировард-натига учун ўзини масъул деб билади. Шу боис, узлуксиз жараён бир маромда давом этади.

аникланса, у тезликда бар-тароф этилади. Корхонада олти та тиббиёт пункти мавжуд. Касабақўм раисининг ўринбосари Александр Буниннинг таъкидлашича, прокат цехи тиббиёт хонаси намунали фаолият юритмоқда. Биринчи тиббий ёрдам учун зарур бўлган барча доридармонлар мавжуд. Бундан ташқари, 100 ўринли поликлиника ва касалхона ҳам ишлаб турибди. Барча бўлинмаларда шифокорлар навбатчилик қилишади. Зарурат бўлса, «тез ёрдам» чақирилади. Сунги йилларда профилакторийга йўлланмалар бепул берилганлиги кўпчиликни қувонтирмоқда.

Юкори босимда эритилиб, думалоқ шарларга айланитиришда металллар, қора терга ботиб ишлаётган кишиларнинг ўз-ара муомала муносабати, цехдаги ҳамжиҳатлик бир қарашдаёқ эътиборни тортади. Қиш мавсумида пухта тайёрлик кўрилади. Ишловчилар махсус кийим-бош билан таъминланган. Корхона маъмурияти, касаба уюшма кўмитаси ишчи-хизматчилар учун қулай шарт-шароитлар яратишга алоҳида эътибор бермоқда. Боиси, тунда — учинчи сменада ишлашнинг ўзи бўлмайди. Иссиқ овқат, тиббий хизмат айнқиқса яхши йўлга қўйилиши керак. Ишловчиларнинг таъкидлашларича, сифатли миллий таомлар тайёрлаш йўлга қўйилган. Ҳар бир ишловчиға овқат пули ажратилган. Қиш фаслида цехларни иситиш, сифатли нэматлар тайёрлашига эришиш, хавфсизлик масалалари бўйича комиссиялар фаолият юритади. Бирор камчилик

Т.ХАЙДАРОВ, «Ишонч» мухбири.

КҲНГИЛ ГУЛДЕК НОЗИК

2001 йил — Оналар ва болалар йили

Кўмитамиз таркибида 45 та бошлангич ташкилот фаолият кўрсатмоқда. Бу ҳазилакам кўч эмас. Уларнинг ҳар бирини жамоа шартномалари қандай амал қилаётгани ва қандай ўзгартиришлар киритилаётгани вақти-вақти билан назорат қилиб турилади. Балки, шунданлар, тизим бўйича шартнома мажбуриятларининг энг муҳим деб ҳисобланган бандлари бажарилишига эришилди. «Энг муҳим» деганимизда — ижтимоий меҳнат билан банд бўлган оналар ҳамда улар фарзандларининг саломатликларини муҳофаза қилиш, иш ва дам олиш шароитларини яратиш каби масалалар назарда тутилмоқда.

натни муҳофаза қилиш йўналишида ҳам талайгина юмушлар амалга оширилди. Техника-ускуналарни ўз муддатда таъмирдан чиқариш ёки эскирганларини янгиларига алмаштириш, хавфсизлик қоғда-ларига амал қилиш устидан назорат ўрнатиш, тегишли ўқувлар ташкиллаштириш, зарарли ишларда банд бўлган ишчи-ҳодимларга энгиллик, имтиёзлар яратиш каби тадбирлар шулар жумласидандир. Юкоридаги мақсадлар учун 6 миллион сўмлик маблағ сарфлангани фикримизга далил бўлиши мумкин.

Хусусан, ишловчи хотин-қизлар иш соати бир соатга қисқартирилди. «Армуғон» ҳиссадорлик жамятида эса бу энгиллик икки соатни ташкил этади. Кўмитамиз тасарруфидоги «Нарпай» болалар оромгоҳи 2 миллион сўмлик маблағ ҳисобига сифатли таъмирлангач, бу масканда 510 нафар ўғил-қизнинг бепул ҳордиқ чиқариши таъминланди. Тумандаги аксарият дам олиш масканларига берилган йўлланмалар ҳақи ижтимоий сурғурта ва ҳўжаликлар томонидан қопланди. Бун-

Соғлик — туман бойлик, деганлари бежиз эмас. Кўмитамиз ана шу ақидага амал қилган ҳолда келгуси режаларни тузишга ҳаракат қилди. Агар ўтган йили 35 нафар кишига сўхатгоҳларда ўз саломатлигини мустақкамлаб олиш имкони яратилган бўлса, жорий йилнинг фақат январ ойида 15 нафар ишчи-ҳодимларимиз шундай йўлланмага эга бўлдилар. Ёшларни спорт-соғломлаштириш тадбирларига жалб этишда ҳам маълум ижобий силжишлар қайд этилди. Масалан, туман миқёсида йирик тадбирлардан бири «Пахтакор» спорт клуби билан ҳамкорликда «Зарафшон» жамоа ҳўжалиги ўйингоҳида спортнинг оммавий турлари бўйича спартакиада ўтказиди. Унда янги ўнлаб иқтидорли спортчилар кашф этилгани сўй-ҳаракатларимиз беҳуда кетмаганини кўрсатди.

Тармоқ кўмитамиз кам таъминланган оилалар рўйхатини тузиб, уларнинг мактабга қатновчи ўғил-қизларини ўқув қуроллари, дарсликлар билан тўла таъминлади. Бу хайрли ишга бош қўшган жамоа ҳўжаликлари амалдаги йилда ҳам ўз мурувватларини дариг тутмоқчи эмаслар.

Амалдаги йил учун тузилган битим ва жамоа шартномаларида оналар

ва болаларга аввалги йиллардагики нисбатан анча кўп энгиллик ва имтиёзлар бериш кўзда тутилмоқда. Бу масала кўмита раёсат мажлисла-рида махсус кўриб чиқи-либ, талайгина қимматли фикр-мулоҳазалар, тақлифлар билдирилди ва улар албатта ҳисобга олинади. Ҳозирданқо туман бўйича ногирон она-лар ва болаларни рўйхат-га олиш бошлаб юборилди. Мақсад — уларни маънавий, ижтимоий-иқтисодий муҳофазалаш ишларини янада яхши-лашдан иборатдир. Бу борада А.Навойи номили, «Ўзбекистон», «Нарпай», Бобур номили жамоа ва «Иттифок» ширкат ҳўжа-ликлари касоба уюшма кўмиталарининг жорий йилга мўлжаллаб тузаёт-ган режалари эътиборга лойиқдир.

Н.ШАРИПОВА, Нарпай туман агросаноат мажмуи ҳодимлари касасаба уюшма кўмитаси раиси.

ДОРИ-ДАРМОН БЕПУЛ

Бухоро вилоятида фаолият олиб бораётган бир гуруҳ нодавлат ташкилотлари «Соғлом авлод учун», «Болалар», «Наврўз» жамғармалари, «Қизил ярим ой» жамяти, «Меҳр-шафқат ва саломатлик» уюшмаси вақиллари, шунингдек, санъаткорлар Ромитон туманидаги «Қизилраб-от» қорақўлчилик ҳўжалиги чўпонлари ҳузурида бўлди. Вилоят кўғирчоқ театри актёрлари чўпон-чўликлар фарзандларига антиқа томошалар намойиш этган бўлса, жамғарма вақиллари кам таъминланган оилаларга, ногирон ва ёлғиз яшовчиларга совға-салом улашишди.

Касаба уюшмалари меҳнаткашлар манфаати ҳимоячиси

Жамоа шартномалари, Меҳнат Кодекси, Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисидаги Қонун ижроси ҳар галгидек ўтган йилда ҳам ёқилиш-энергетика, геология ва кимё саноати ҳодимлари касасаба уюшмаси раислари иштини мувофиқлаштирувчи Кенгаш олдидоги энг долзарб масалалардан бири бўлди.

«ИСТИҚЛОЛ» ГУРУҲИ ИШЧИЛАР ҲУЗУРИДА

Хусусан, жамоа шартнома-сининг асосий шартларидан бўлган ишчи-хизматчилар ва уларнинг фарзандларини соғломлаштириш масаласи-га алоҳида эътибор қаратил-ди. Ўтган йилнинг 10 ойида вилоятдаги ва республикада-ги кенгаш тасарруфидоги си-хатгоҳларда 871 нафар меҳ-наткаш ўз соғликларини тик-лаган бўлса, 1850 нафар ўғил-қиз мавсумий оромгоҳ-ларда ҳордиқ чиқардилар. 14 нафар уруш ва меҳнат фах-рийлари, ногиронлар, ишлаб чиқаришда жароҳат олган-лар, 41 нафар ўқувчи ва «Меҳрибонлик уйи» тарбия-ланувчиларига дам олиш учун бепул йўлланмалар бе-рилди. Шунингдек, икки ёш-гача фарзандлари бор аёл-лар учун кўшимча ҳақ тўла-ш ҳам йўлга қўйилди. «Навоий-азот» бирлашмаси бу хайр-ли тадбирга 829 минг сўм маблағ сарфлади.

хизматчиларининг ўртача ой-лик маошлари миқдори қарийб 30 минг сўмга етга-нидан ҳам билиш мумкин. Саноатда ишлайдиганлар-га қулай меҳнат ва яшаш ша-роитлари яратиш, уларнинг маданий-маънавий эҳтиёж-ларини қондириш масалалари-га катта эътибор қаратилган. Улар учун спорт мажмуи, теннис корти бунёд этилди.

Шуниси қувончлики, «Ши-рин» маданият саройи қоши-да ташкил этилган академик хор ҳамда «Истиқлол» рақс гуруҳи «Ўзбекистон — Вата-ним маним» кўрик-танлови-да республика касасаба уюш-малари Федерацияси Кенга-шининг муқофотиға сазовор бўлди.

Тармоқда спортнинг барча турлари бўйича мусобақалар ва спартакиадалар ўтказиш одат тусига кирди. Бунда но-гиронлар спортига ҳам ало-ҳида эътибор берилмоқда. Хусусан, «Навоийазот» корхо-насида меҳнат қилувчи но-гирон аёл Елена Шафромо-ва спортнинг армлеслинг тури бўйича Ҳиндистонда ўтказилган Осие чемпиони-да олтин медал соҳибаси бўлди ва Европа чемпиони деб тан олинди. Яқинда унга яна омад кулиб боқди — Аме-рикада ўтказилган Олимпия ўйинларида бронза медали-ни қўлга киритди.

Йўлдош ШОДМОНОВ, Навоий вилоят касасаба уюшмалари Кенгаши бўлим мудир.

ЮКИМИЗ ЕРДА ҚОЛМАЙДИ

Олотада хайрли ишлар ҳусуси-да гап кетгудек бўлса, кўпчи-лик бир жамоани тилга олади. Бу — «Олотматбутовсарво» ҳис-садорлик жамятидир. Унинг туманда ҳомийлик ҳаракати-нинг ташаббускори сифатида амалга ошираётган ишлари ибратлидир.

— Мен 31-мактаб директори Ш.Султонов бўлман, - дея дил сўзини ифодалайди тажрибали педагог. — Бизга айна шу таш-килот ҳомийлик қилиб келаёт-тир. Жамоага раҳмат. Бизни ҳар қадамда қўллаб-қувватла-моқда. Кам таъминланган, кўп болали 100 га яқин ўқитувчи фарзандлари уларнинг мадади эвазига дарсликлар билан тўла-тўқис таъминланди. Дера-за ойналари, электр ва сув ҳисоблагичлар, ошхона учун идиш-товоқ, тиббий хонани жи-ҳозлаш, дори-дармонлар харид қилиш дейсизми — ҳамма-ҳам-масига бегараз кўмак берила-япти. Шундай саховатпеша ҳомий ташкилотлар бор экан, ҳеч қачон юкимиз ерда қолмай-ди.

Шунингдек, ўндан ортиқ таш-килот, жамғарма, меҳнат муас-сасаларига 830 минг сўмликдан кўпроқ маблағ хайрия ёрдами сифатида берилди. 2001 йил-да бу рақам 1,5-2 миллион сўмдан кам бўлмаслиги режа-лаштирилган.

«Оналар ва болалар йили» учун маъмурият билан касасаба уюшмаси ҳамкорликда аниқ да-стурлар ишлаб чиққан эъти-борга лойиқдир. Йил давоми-да меҳнат шартномаси бандла-рига киритилган кўшимча бан-даларга мувофиқ унга яқин она-лар бепул дам олиш ва даво-ланиш муассасаларига юбори-лади. 20 нафар ҳодимнинг фар-зандлари ташкилот ҳисобидан оромгоҳларга ҳордиқ чиқаради-лар. Боласи 3 ёшга тўлмаган оналар учун кўшимча тўловлар жорий этилади.

Усмон НАВРЎЗ, «Ишонч» мухбири.

ТЕРМИНАЛ-ОМБОР - ТАДБИРКОРГА МАДАДКОР

Хориждан мол келти-раётган ёки мамлакатимиздан ташқарига товар чиқармоқчи бўлган тад-биркорлар учун Бухоро вилоятда қулайлик яра-тилди. Улар энди илгари-ридек товарларини рас-мийлаштириш учун идо-рама-идора сарсон бўлишмайди. «Бухоро-транс-терминал» авто-транспорт ишлаб чиқ-ариш компанияси қоши-да очилган терминал-омбор ана шу муаммо-ни ҳал қилди. Божхона расмийлаштируви учун тақдим этилиши зарур бўлган ҳужжатларни бе-рувчи идоралар - ҳуд-удий стандартлаш, мет-рология ва сертификат-лаш маркази, ўсимлик-лар карантини давлат назорати, «Бухороэк-спертиза» фирмаси, бо-жхона декларант мутахас-сиси, банк ва бошқа ти-зим ҳодимлари терми-нал-омборнинг ўзида тадбиркорга хизмат кўрсатмоқда.

Терминал-омбор юк-ларни ўз вақтида туши-риш ва санашга мўлжал-ланган замонавий тех-ника воситаларига эга. Юкларнинг дахлсизли-гини таъминлашнинг барча чоралари кўрил-ган. Хориждан мол кел-тираётган бухоролик тадбиркорлар янги тер-минал-омбор хизмати-дан мамнун бўлишмоқ-да.

САНАТОРИЙ ҚУРИЛИШИДА

Бешарик туманидаги «Ўзбекистон» ширкат ҳўжалиги ҳудудида жойлаш-ган 120 ўринли «Она-бола» санато-рийси қурилиши маблағ етишмаган-лиги боис тўхтаб қолган эди. Президентимиз ташаббуси билан эълон қилинган Оналар ва болалар йили муносабати билан мазкур қурилиш яна бошлаб юборилди. Ҳозир бу ерда «Қўқонагроқурилиш» трести жамоаси кенг кўламли қури-лиш-монтаж ишларини амалга оширмоқда. Санаторий фойдаланишга топши-рилгач, ошқозон ва буйрак касалли-клари билан оғриган беморлар дард-ларига шифо топадилар. Шунинг-дек, бу ерда спорт соғломлаштириш мажмуи, теннис корти, гимнастика майдони, болалар спорт мажмуи ҳам бунёд этилади. Санаторий Наврўз байрами ара-фасида ишга туширилади.

(ЎЗА)

Жиззах вилоятида мактаб ўқувчиларининг 2000 йил ёғи соғломлаштириш режаси сон жиҳати-дан бажарилган бўлса-да, унинг сифати кўпчи-лик ота-оналарни қаноатлантирмади. Бунга — шаҳар ташқарисидоги мавжуд 14 та оромгоҳнинг аксарияти мавсумга ўз вақтида тахт қилинмаган-лиги асосий сабаб бўлди.

Мавсумда Арнасой, Зомин, Мирзачўл, Галларол туманлари тасарру-фидоги «Табассум», Амир Темур номили, «Мирзачўл», «Камолот» оромгоҳларида таъмир-лаш ишлари ўлда-жўлда бажарилди. Натижада мазкур оромгоҳлар ўз фаолиятларини 10 кундан 25 кунгача кечикиб бош-ладилар. Устига устак, маблағ етишмаслиги ба-жонасида «Камолот», «Ло-лазор», «Бўстон» ором-гоҳларининг гўшт, сут, полиз маҳсулотларига бўлган эҳтиёжи атиги 30-40 фоизга қондирилган, холос. Сарийё билан эса умуман таъминланмаган-лар. «Камолот» оромгоҳи-да гўшт ва гўшт маҳсулот-лари ўрнига фақат товуқ гўшти берилди. Юкорида номлари қайд этилган оромгоҳларда ҳар бир бо-ла маблағ етишмаслиги ба-жонасида «Камолот», «Ло-лазор», «Бўстон» ором-гоҳларининг гўшт, сут, полиз маҳсулотларига бўлган эҳтиёжи атиги 30-40 фоизга қондирилган, холос. Сарийё билан эса

«МАБЛАҒ ЙЎҚ» шунчаки баҳона

Болаларнинг маънавия-тини бойитишга қаратил-ган кутубхоналар ташкил этиш масаласига панжа орасидан қаралганига нима дейсиз. Фақатгина учта оромгоҳда кутубхона-лар ташкил этилганининг ўзиёқ мазкур масалага қанчалик эътибор берил-ганини кўрсатиб турибди. Аксарият оромгоҳларда жиҳозлар йиллар давоми-да умуман янгиланмаган-лиги сабабли қаттиқ ва

Сабоқ

юмшоқ жиҳозларнинг 80 фоизи яроқсиз ҳолга ке-либ қолгани кўнгилни яна-да гаш қилади.

Вилоятда болаларни соғломлаштириш бўйича 2000 йил режасининг тар-моқлари бажарилиши аҳволини таҳлил этар эканмиз, вилоят савдо, матлубот жамятилари ва тадбиркорликнинг турли шакллари ҳодимлари ка-саба уюшмаси кўмитаси 400 ўрнига 305 нафар, ви-лоят алоқа ҳодимлари ка-саба уюшмаси кўмитаси 300 ўрнига 80 нафар бо-ла ни соғломлаштиришга эришгани гоят ачинарли-дир.

29 та кундузги соғлом-лаштириш оромгоҳларида режадаги 2500 ўрнига 3725 нафар боланинг дам олганига нима дейсиз?! Абдуманноп АЗИМОВ, «Ишонч» мухбири.

ХАЙРИЯГА 2,5 МИЛЛИОН СЎМ

Тошкент вилоятининг Ангрён шаҳрида Қизил ярим ой жамятининг хайрия марафони ўтказилди. Унда иш-тирок этган вилоят қорхона ва ташкилотлари раҳбар-лари Қизил ярим ой жамяти ҳисобига ўзларининг хайрия маблағларини ўтказдилар. Шу кун и ўтказилган маблағнинг умумий миқдори 2,5 миллион сўмдан осиди.

— Вилоятимизда бундай тадбирлар ўтказиб туриш аънана тусига кириб қолди, - дейди вилоят ҳокимлиги-нинг бош мутахассиси Рўзалия Мелиев «Туркистон-пресс» мухбири. - Бу борада қорхона ва ташкилот-ларимиз ўз ёрдамларини аямайтдилар. Уларнинг кўмак-лари туфайли қўллаб оилаларни ҳам моддий, ҳам маъ-навий рағбатлантириш имкониятига эга бўляпмиз. Бу сафарги тадбиримиз ҳам байрамона тусда ўтди. Унга шаҳарнинг ҳам таъминланган, кўп болали оилалари, ёлғиз қариялар ҳам тақлиф этилдилар. Дастававл тадбир иштирокчиларига санъаткорлар-нинг концерт дастури намойиш этилди. Сўн қорхона ва ташкилот раҳбарлари Қизил ярим ой жамяти ҳис-обига ўзларининг хайрия маблағларини ўтказдилар. Тадбирга Республика ва вилоят қизил ярим ой жа-мятилари жамоалари ҳам ўз совгалари билан келган эдилар. Шу кун Ангрён шаҳридаги икки юзга яқин кам таъминланган, кўп болали оилаларга ва ёлғиз қари-яларга улар томонидан кийим-кечақлар ва болалар ўйинчоқлари тақдим этилди.

Зулфия номидаги мукофотга номзодлар

МАДИНА

Ноёб қобилиятли ёшларни чет элга ўқишга юбориш учун «Умид» ҳамда иқтидорли ёшларнинг Мирзо Улуғбек номидаги жамғармаларини ташкил этиш, шунингдек, Зулфия номидаги ва «Нихол» мукофотларини таъсис этиш тўғрисида қабул қилинган фармонлар мамлакатимизда инсон иқтидори ва меҳнатини ўнгиришда қадр-лайдиган, равақ топтирадиган, инсонни улғайтирган сиёсат юритилаётганидан далolatдир. Қуйидаги ҳикоямиз доно сиёсат натижасида истеъдоди ярқ этиб юзага чиқаётган минглаб ёшларнинг бири ҳақида.

Мадина Хусанова Чирчиқ шаҳридаги В.Жонибеков номи 7-ўрта мактабда ўқиб юрган кезларидаёқ тенгдошлари орасида алоҳида иқтидори билан ажралиб турарди. Барча фанлардан бирдек «аъло»га ўқирди. Ўта қизиқувчанлиги, тиришқоқлиги, хусусан, мусиқага бўлган бўлакча меҳри туфайли ўрта мактабда ўқиш билан бирга шаҳардаги П.И.Чайковский номи болалар мусиқа мактабини битириб, фортепиано ижроси мутахассислигига эга бўлди.

Меҳнат фаолиятини «Чирчиқшўжмаш» корхонаси қошидаги 3-болалар боғчасида мусиқа ўқитувчилigidан бошлаган Мадина ишга жони-дили билан киришди. Биринчи йилиёқ шаҳардаги Ўқитувчилар малакасини ошириш институтининг тайёрлов курсини муваффақиятли тугатди. Ҳам дарс бериш, ҳам малака ошириш жараёнида республика «Маънавият ва маърифат» маркази Тошкент вилоят бўлимининг «Иқтисодий билимлар халқ дорилфунуни»да бухгалтерлик ҳисоби факультетини битирди. Тиниб-тинчимас қиз энди ўзи ҳам сезмаган ҳолда иқтисодчи мутахассислигига астойдил меҳр қўйиб қолган эди.

Шу боисдан, 1996 йилда Тошкент Давлат иқтисодий университети қошидаги «Келажак» халқаро бизнес мактабига ўқишга кирди ва уни имтиёзли сертификат билан битириб, менежер мутахассислигини эгаллади.

Мадина шу йилнинг ўзидаёқ иқтисодий муносабатлар факультетида ўқишга қабул қилинди. Тиришқоқлиги, ташкилотчилик қобилияти, исталган пайтда тенгдошларига ёрдамга кела олиши туфайли талабалар уни ўзларига гуруҳ етакчиси этиб сайлашди. Тўрт йил давомида у ўзининг билимга чанқоқлиги, камтарлиги, меҳрибонлиги, ахлоқ-одоби билан нафақат курсдошлари, балки устозлари қалбидан ҳам жой олиб, қўл-этибор қозонди. Мадина дарсларни чуқур ва пухта ўзлаштириб, аъло баҳо-ларга ўқир, қийналган дугоналарига эса ҳаммиса ёрдам берар, бунинг устига барча жамоатчилик ишларида фаол қатнашар, кўпгина тadbирларда ўзи бош-қош бўларди. Таъбир жоиз бўлса, у юрагида ўтир-овли бор қиз эди.

У олий билим даргоҳида кундузи таълим олиш билан бир қаторда аввал «Чирчиқшўжмаш» хиссадорлик жамиятида таржимон, кейин «Уруғ» хусусий фирмасида менежер, «Музқаймоқ» жамоа корхонасида маркетинг бўлими мутахассиси бўлиб ишлади. Буларнинг барига Чир-

қидан Тошкентга қатнаб ўқиган ҳолда улгурарди.

Шу тариқа Мадина Хусанованинг кўп қиррали истеъдод соҳиби эканлиги унинг иқтисодий университетида ўқиб юрган кезлари янада яққол намоён бўлди. У «Жаҳон иқтисодиёти ва халқаро иқтисодий муносабатлар» соҳасидаги илмий изланишларини бошлаб юборди.

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 8 йиллигига бағишлаб ўтказилган «Ўзбекистон — истеъдодлар бешиги» мавзусидаги истеъдодли ёшлар кўрик-танловиди унинг «Чет эл инвестициясига эга бўлган корхоналарни ташкил этиш ва уларнинг фаолият юритиши» номи долзарб мавзудаги илмий изланиши Мирзо Улуғбек номидаги жамғарманинг III даражали дипломи билан тақдирланди.

Шунингдек, унинг «Ўзбекистон Республикасининг инвестиция сиёсати», «Жануби-шарқий Осиё мамлакатлари иқтисодиётининг тараққиёти сирлари» мавзуларида талабалар илмий анжуманларида қилган маърузалари ҳам университет илмий жамоатчилигининг эътирофига сазовор бўлди.

Тошкент Давлат иқтисодий университетига «Маданият ва таълим соҳасида халқаро тажриба алмашув — Fulbright» фонднинг дастури доирасида тақлиф этилган инглиз профессори Эдвард Томас (АҚШ) бу истеъдодли шогирди ҳақида шундай дейди:

«Мадина Хусановани 1999-2000 йилги ўқув семестрида халқаро ва дипломатия муносабатлари фанлари бўйича таълим курсларини менда ўтаган талаба сифатида биланам. Мадина курси бошлангандан қўйи ўта зийрак ва зўкко, билимдон ҳамда

«Оила жамиятнинг асосий бўғинидир ҳамда жамият ва давлат муҳофазасида бўлиш ҳуқуқига эга» деб таъкидланади Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 63-моддасида. Республикаимиз истиклолга эришган, унинг ҳаётида муҳим тарихий воқеалар, жамиятнинг ривожланишида ва давлат қурилишида янги босқичга ўтишдан далolat берувчи қатор ижтимоий-сиёсий ўзгаришлар юз берди. Республика Олий Мажлисининг 1998 йил 30 апрелдаги қарори билан Ўзбекистон Республикасининг янги Оила кодекси қабул қилиниши ана шулардан биридир. Кодекс 1998 йил 1 сентябрдан эътиборан амалга киритилди. Бу кодекс мустақиллик йилларида, чунончи 1969 йил 6 июнда қабул қилинган Нихол ва оила кодексидан фарқ қилади. Мазкур кодексга Ўзбекистон қонунчилиги учун янгилик бўлган қатор муҳим қоидалар киритилган.

Биз газетчиларнинг илтимосига биноан уларни янги Оила кодексининг диққатга сазовор моддалари ва уларга мутахассислар томонидан берилган шарҳлар билан таништириб боришни лозим топдик.

19-модда. Оилада эр ва хотиннинг тенг ҳуқуқлиги. Эр ва хотин оилада тенг ҳуқуқлардан фойдаланадилар ва улар тенг мажбуриятларга эгадирлар.

1. Хотин-қизлар сиёсий масалаларда эркеклар билан тенг ҳуқуққа эга бўлганларидек, оилада ҳам барча шахсий ва мулкий масалаларда эркеклар билан тенг ҳуқуқлардан фойдаланадилар ва баб-баравар мажбуриятларга эгадирлар. Бу қоида Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 46-моддасида мустаҳкамлаб қўйилган.

ОИЛА ВА ҚОНУН
ХУҚУҚИЙ
МАСЛАҲАТХОНА

Бу тамойил тўла амалга оширилди ва моддий таъминланди. Эр-хотин мулкий ҳуқуққа тегишли бўлмаган шахсий ҳуқуқларига оид барча масала-

Шаҳрисабздаги «Кумуш» акциядорлик жамияти Буюк Британиянинг «Картхилл инвестмент ЛТД» компанияси билан биргаликда шартнома тузди ва «Кумуш» Ўзбекистон-Британия қўшма корхонаси барпо этилди. Икки мингдан зиёд ишчи-

ИПАКЛАРИ ТИЛЛОДАН

лар фаолият кўрсатаётган бу қўшма корхонанинг асосий иш фаолияти вилоят ва қўшни вилоятлардаги пилла хомашёсини куришти, қайта ишлаб, тайёр ипак маҳсулотини ишлаб чиқаришдан иборат.

Корхона директори Ҳикматилла Қодировнинг таъкидлашича, Япониядан келтирилган Яманто Санко пилла куришти дастгоҳининг корхона цехларида ўрнатилиши катта самара бермоқда. Бу дастгоҳ бир кунда 30 тонна пиллани куришти имкониятига эга. Бунинг натижасида корхонанинг маҳсулот ишлаб чиқариш кўрсаткичи 112 фоизга адо этилди. Корхона «Ўзбек ипаги» уюшмаси корхоналари ичида етакчи ҳисобланади. Корхонада 20 йилдан бери ҳалол меҳнат қилиб келаётган оддий ишчи Зулайхо Абсаломова ҳукуматимизнинг «Дўстлик» ордени билан мукофотланиши корхонанинг катта ютуғи бўлди.

«Кумуш» Ўзбекистон-Британия қўшма корхонасининг замон талабига мос маҳсулотлари хорижий инвесторларни ҳам қизиқтириб қолди. Тўққиз нафар хориж фермерларнинг инвесторлари корхонада бўлишиб, корхона маҳсулотларини сотиб олиш ҳақида шартнома тузишди. Бу ҳам қўшма корхонанинг катта ютуғи бўлди. Энди ипаклари тиллодан бўлган Шаҳрисабз ипаги жаҳон бозорларида ўз ўрнини топади. Бу аса корхонанинг имкониятларини янада кенгайтиришга, ҳар бир ишчининг ойлик маошлари янада ортишига имконият яратди.

Тақриз ўрнида «БИЗКИМ, ЎЗБЕКЛАР...» КИТОБИ ХУСУСИДА МУЛОҲАЗА

Мустақиллик даврида, айтиш мумкинки, ноширчилик ишида муайян бир инқилоб бўлди. Бирок, бизнингча, шу китоблар орасида Абдуқаҳҳор Иброҳимовнинг «Бизким, ўзбеклар...»ида халқимизнинг ўтмиши ва буғуни, унинг урф-одатлари ва менталитети ҳақида кенг ва чуқур, салмоқли асар яратилгани жуда қувонарли. Мустақилликдан аввал — шўро даврида эса бундай асар мутлақо йўқ эди ва бўлиши ҳам мумкин эмаслиги таби-

ларни биргаликда ҳал қиладилар. Улар оилада ҳамма шахсий ҳуқуқлар бўйича тенгдирлар. Амалдаги қонунлар турмушга чиққан аёлнинг муомала лаёқатини чекламайди, уни эрига бўйсундириб, қарам қилиб ҳам қўймайди. Барча ҳуқуқий муносабатларда эр-хотин ҳуқуқининг тенг субъекти ҳисобланиб, уларга баб-баравар ҳуқуқлар берилди ва тегишли мажбуриятлар ҳам юкланади.

Ўзбекистонда эр ва хотин расмий жиҳатдангина эмас, балки амалда ҳам тенг ҳуқуққа эгадирлар. Оила ҳуқуқига асосан эр-хотин умумий ҳўжалик ишларини биргаликда, ўзаро ҳамжихатлик асосида олиб борадилар. Улар бир-бирларига маънавий ёрдам бериб, кўмакдош бўлиб яшайдилар, ҳамма масалаларни бамаслаҳат ҳал қиладилар. Бирок эр-хотиндан бирининг шахсий ҳуқуқини амалга оширишга мунтазам халақит қилиш (масалан, эрнинг ёки хотиннинг машғул турига, касб танлашига халал бериш), шахсий ҳуқуқларни амалга оширишни суистеъмол қилиш, шунингдек, оила манфаатларига қарши қаратилган хатти-ҳаракатлар никоҳдан ажралишга олиб келиши мумкин.

(Давоми бор)

ёзилган китоб узок йиллик жиддий тадқиқот ва изланишларнинг самарасидир. Унга қўпдан-қўп янги маълумотлар олиб кирилгани, улар синчков назар билан таҳлил этилиб, дадил хулосалар чиқарилгани шундан далolat беради. Кенг китобхоналар оммасига мўлжалланган ушбу асарни қўлаб, бундай тадқиқотлар юзага келишининг бош сабабчиси Мустақилликимизга шукроналар билдиргимиз келади.

Бахтиёр НАЗАРОВ, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг вице-президенти, академик.

Замонамиз қахрамонлари

ЁНИБ ЯША, ДЎСТИМ!

Илло, шу сатрларни меҳр билан ёзаёган. Меҳр ҳаммиса ҳам, ҳамма ҳам товланавермайди. «Ёниб яшаётган одамларни (Тошкент, 2000 йил) «Шарқ» нашриёт Матбаа концерни бош таҳририяти) ўқиб, отахон даргоҳ — ҳозирги «Ўзбекистон овози» газетаси жойлашган мухташам бинонинг иждоий баҳсларга қайноқ учинчи қавати, эл-юрт озғига тушган «мих» материалларнинг «туғилиш» жараёнлари, мунозаралар авж олган хоналар ва ҳатто уларга қадамларимизни «олиб чиққан» зиналар кўз олдимга келаверади...

Дарвоқе, китоб ҳақида: Мендан олдинроқ таниқли бир ҳамкасбимиз: «Юсуф Бердиев қахрамонлар ҳақида ёзиб, зап иш қилибди» деб айтган эди. Мен ундан ўтиб, ўтказиброқ айтолмайман, чоғи. Чиндан ҳам залворли меҳнат қилгансан, ошна. Қаламининг «қора тери» дегани шу! Босдан-оёқ ўқиб чиқиб, хулоса қилдим: очеркнавис агар қахрамоннинг манзилини ва рақамларини олиб ташлаб ёзганда ҳам ҳар бир очеркни ҳикоя сифатида ўқиса бўлади. Хурриятда ўтган ўн йил ичида ўз йўлини топиб олган мустақил Ўзбекистон илғари тарихларда битилмаган зафарларга эришгани, эришаётгани ва эришавериши ишонч билан кўрсатиб берилган.

Китобга сўзбоши ёзган таниқли адабиётшунос олим Наним Каримов қайд этганидек, «Президентимиз ҳар икки сўзининг бирида ёниб яшаш лозимлиги ҳақида гапирди. Ўзи ҳам ёниб яшамоқда. Ёниб яшаш— нур сочиб, теварак-атрофини мунаввар этиб яшашдир. Жамият, кишилар ёниб яшаётган замондошларининг ана шу ҳаётбахш нуридан баҳраманд бўлган ҳолда юксалиб боради».

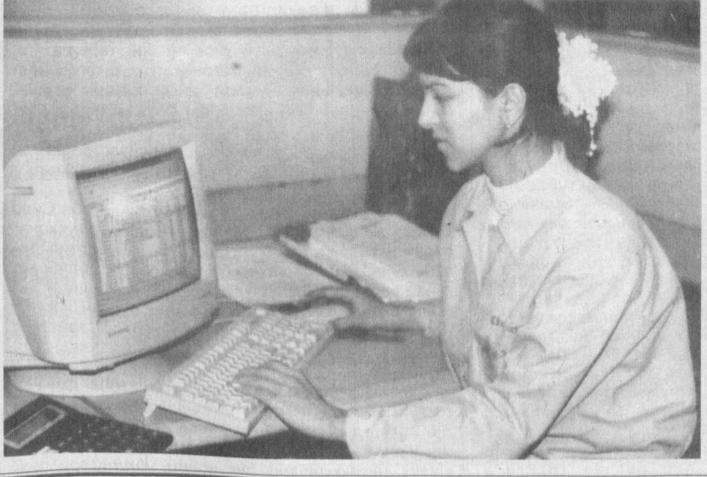
Ҳа, «Нон иси»даги Содиқжон Абдурашулов, «Чилангар»даги Эркин Алимхўшаммедов, «Зар қўшиқ»даги Муяссар Темирова сингари мамлакатимиз қахрамонларининг бугунги меҳнат фаоллиги, маънавий-маърифий онги чиндан ҳам замондошларига ўрناк бўлиб, улар қалбидида жўшқин туйғулар уйғотиши муқаррар. Юнусобод юлдузи Мавлуда Исмаилова, Қизилқум «чинори» Николай Кучерский, Чимбойнинг чин кизи Онесия Саитова, тошлоқлик бободеҳқон Комилжон Мамажонов ва яна ўнлаб, юзлаб истиқлол даври илғорлари, замонамиз қахрамонларининг меҳнат шон-шўхратини бугун ким ҳам инкор эта олади? Суюкли ва ардоқли шоиримиз Абдулла Орипов тўғрисидаги сатрлар эса ҳар биримиз учун мактаб.

Номоз САЪДУЛЛАЕВ, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист

ДЕНОВЛИКЛАР ОРЗУСИ ЭДИ

Денов тadbирқору Кичик корхона яна бир ҳунармандлари билан хайрли ишга қўл урди. Республикаимизда ташкил шундай бикинида жойлашган 2 гектарли ташландиқ ерда янги сифат-ерда тadbирқорлар гоҳ қурилиши бошланиб сафи янада кенгайди. Шулардан бири «Орзу-К» фирмасидир. Хозирги кунда фирма тасарруфидида бир қанча чойхона, дорихона мавжуд.

шифо масканида даволанувчилар учун барча шарт-шароитлар яратилди. Кўркам боғ, замонавий коттежлар, чўмилиш ҳавзаси, теннис кортлари ва бошқалар шулар жумласидандир. Тўлқин ЖАЛИЛОВ, «Ишонч» муҳбири.

ЛОТИН АМЕРИКАСИ:

Сўнгги йилларда Латин Америкаси давлатларининг иқтисодий ҳаётида юз бераётган ўзгаришлар ижобий натижалар билан бир қаторда, айрим ижтимоий муаммоларни ҳам келтириб чиқармоқда.

Минтақада иқтисодий ислохотлар бу ердаги давлатларнинг деярли барчаси ички ва ташқи қарзлар домига тушиб қолган ва қандай қилиб бу инқироздан чиқиб олиш йўллари ахтара бошлаган 80-йилларда бошланганди.

1990 йилга келиб улар ўзаро келишув билан эски тараққиёт моделидан воз кечди. Ишлаб чиқаришнинг давлатга тобелиги аста-секин йўқола бошлади. Эркин бозор муносабатларига асосланган рақобат кучайди. Экспорт ҳажмини кенгайтириш, хорижий сармоя жалб қилиш борасида дастлабки қадамлар ташланди.

БМТнинг Латин Америкаси бўйича иқтисодий комиссияси маълумотида кўра, иқтисодий барқарорлик йўлида олиб борилган чора-тад-

ИШСИЗЛИК БАЛОСИ

иқтисодий ислохотлар эски муаммо - ишсизликнинг авж олдириди. Давлат мулклари тadbирқор ҳўжайни ихтиёрига ўтиб, аксарият хусусий корхоналар жамоатчилик манфаатини ҳисобга олмай, фақат ўз ҳўжалик фаолияти билан машғул бўлгани боис иш ўринлари кескин қисқариб кетди. Айниқса, ёшлар орасида бекорчилар ниҳоятда кўпайди. Маълумотларга кўра, ҳозир Латин Америкасидаги йирик шаҳарларда ишсизлик даражаси 9,1 фоиздан ошиб кетган. Бунинг натижасида аҳоли турмуши ёмонлашди. Айни пайтда минтақада қашшоқлик бўсафасига бориб қолган аҳоли сонини 224 миллион кишини ташкил қилади. Камбағаллар 2000 йилда 3 миллион кишига кўпайди.

Шу билан бирга минтақадаги ҳамма давлатда ҳам ижтимоий аҳоли бирдек ёмон, деб бўлмайди. Масалан, Бразилияда иқтисодий силжиш билан бир қаторда фуқаролар манфаати ҳам четда қолмаётгани, дейлик, қорумда, шунингдек, ат-

Шарҳ

роф-муҳит муҳофазаси, демократияни қўллаб-қувватлаш каби масалалар ҳам муҳокама қилинди.

Жадал иқтисодий ислохотлар олиб борилаётган Латин Америкаси мамлакатларида ишсизлик ёки қашшоқлик ҳали бери ўз ечимини топмайдиганга ўхшайди. Минтақанинг бир жойида қуролли можаҳо, бир жойида сиёсий ғалла, яна бошқа ерида иқтисодий инқироз авж олиб турган пайтда фуқаролар турмуши ҳақида қайғуриш, жумладан, ишсизлик ва қашшоқликни тугатиш бу ердаги давлатлар учун осон эмас, албатта. Қачонки, иқтисодийтадгидек, ижтимоий ҳаётда ҳам бирдек ислохот олиб борилсагина, фақат бозор муносабатлари ёки хорижий сармояни эмас, балки шунинг асосида аҳоли фаровонлигини ҳам ўйлаб иш тутилсагина муаммолар ўз ечимини топиши мумкин.

Файрат САЙДУЛЛАЕВ, Ўза шарҳловчиси.

